

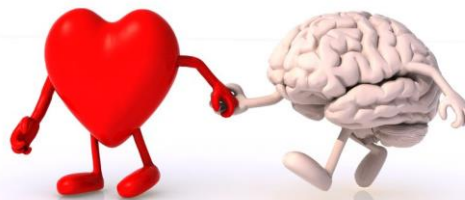
Nazorg na Reanimatie

een goed begin is het halve werk

Liesbeth Boyce

17 April 2018

RIJNLANDS
REVALIDATIE CENTRUM

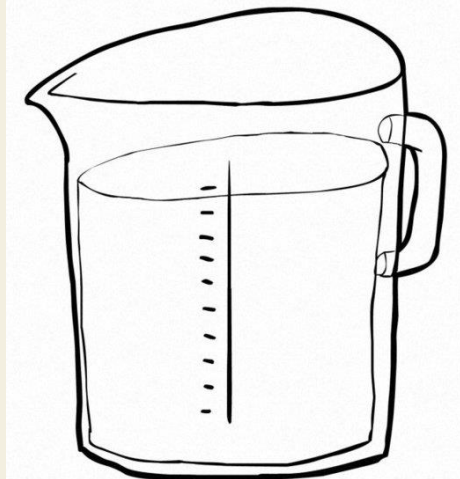
Sophia
REVALIDATIE

2011 ZORGPAD

- aanleiding zorgpad
- cognitieve problemen
- zorgpad revalidatie na reanimatie
- zelf doen....

Aanleiding

Patiënten Hartrevalidatie

- vielen uit
- niet gemotiveerd
- lastige groep

Patiënten Cognitieve

Revalidatie

- vastgelopen thuis
- onbekende cardiale belastbaarheid
- hartstilstand = eng

want wat blijkt....

- meerderheid patiënten neurologisch goed
- helpt toch klachten t.a.v. cognitie, emoties en vermoeidheid
- partner/mantelzorgger overbelast, emotioneel en angstig
- problemen niet goed herkend door hulpverlener en patiënt

Goede uitkomst en toch problemen???

Cerebral Performance Categories Scale

CPC Scale

Note: If patient is anesthetized, paralyzed, or intubated, use “as is” clinical condition to calculate scores.

CPC 1. Good cerebral performance: conscious, alert, able to work, might have mild neurologic or psychologic deficit.

CPC 2. Moderate cerebral disability: conscious, sufficient cerebral function for independent activities of daily life. Able to work in sheltered environment.

CPC 3. Severe cerebral disability: conscious, dependent on others for daily support because of impaired brain function. Ranges from ambulatory state to severe dementia or paralysis.

CPC 4. Coma or vegetative state: any degree of coma without the presence of all brain death criteria. Unawareness, even if appears awake (vegetative state) without interaction with environment; may have spontaneous eye opening and sleep/awake cycles. Cerebral unresponsiveness.

CPC 5. Brain death: apnea, areflexia, EEG silence, etc.

Cognitieve problemen

Meest voorkomend:

- aandacht
- geheugen
- executieve functies/doelgericht handelen
- emotie
- vermoeidheid

Overige problemen

Patient

- angst
- somberheid/depressie

Partner/familie/mantelzorger

- angst
- PTSS

Gevolgen dagelijks leven

Geheugenstoornissen

- afspraken, instructies, gedragsverandering

Aandachtsstoornis/informatieverwerking

- info missen, te veel informatie, duur gesprek

Overzicht, plannen, flexibiliteit

- uitleg lastig / voorbereiden activiteiten /

Verminderd ziekte inzicht

- oorzaak gevolg/levenswijze

Gevolgen dagelijks leven

Partner/familie

- patiënt niet alleen durven laten
- te beschermend
- onbegrip gedrag

dus zorgaanbod aanpassen

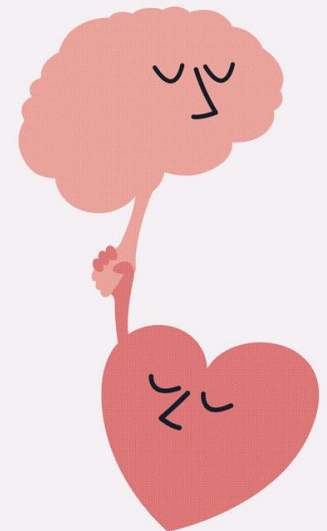
Geïntegreerde zorg ALLE overlevenden na reanimatie

Optimaal/goed hartrevalidatieprogramma

Eenvoudige screening om cognitieve klachten in kaart te brengen

Voorlichting aan patiënt en familie

Cognitieve revalidatie indien nodig

**Cognitieve problemen in kaart
brengen voordat revalidatie
begint!!**

rol verpleegkundige

- Cognitie in kaart brengen
- Advies, uitleg patient/partner
- Cardioloog adviseren

Cognitie dmv screening

- Montreal Cognitive Assessment (MoCA)
- Cognitive failures Questionnaire (CFQ)
- Informant Questionnaire on Cognitive Decline of the Elderly (IQCODE)

MoCA

Cognitieve test

±10 min.

range 0-30

≥ 26 normaal

Nederlandse versie

MONTREAL COGNITIVE ASSESSMENT (MOCA)

Geboortedatum:

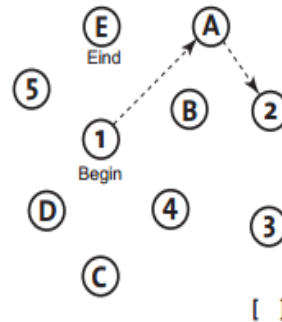
Jaren opleiding:

Geslacht:

Naam:

Datum:

VISUOSPATIEEL/EXECUTIEF

Kopieer
de kubus

Teken een klok (tien over elf)
(3 punten)

PUNTEN

[] [] []
Omtrek Cijfers Wijzers

_/5

BENOEMEN

[]

[]

[]

_/3

GEHEUGEN

Lees de woorden op, proefpersoon moet ze nazeggen. Neem 2 maal af. Laat ze na 5 min. opnieuw opnoemen.

	GEZICHT	FLUWEEL	KERK	MADLIEF	ROOD
1e afname					
2e afname					

Geen
punten

AANDACHT

Lees de rij cijfers op (1 cijfer/sec). Proefpersoon moet ze in dezelfde volgorde nazeggen [] **21854**
Proefpersoon moet ze in omgekeerde volgorde nazeggen [] **742**

_/2

Lees de rij letters op. De proefpersoon moet bij iedere letter A met zijn hand op de tafel tikken. Geen punten bij ≥ 2 ft
[] **F B A C M N A A J K L B A F A K D E A A A J A M O F A A B**

_/1

Serieel 7 aftrekken, beginnend bij 100 [] 93 [] 86 [] 79 [] 72 [] 65
4 of 5 goed: 3 pt 2 of 3 goed: 2 pt 1 goed: 1 pt 0 goed: 0 pt

_/3

TAAL

Zeg na: Ik weet alleen dat Jan vandaag geholpen zou worden. []
De kat verstopte zich altijd onder de bank als er honden in de kamer waren. []

_/2

Fluency: Noem binnen één minuut zo veel mogelijk woorden die beginnen met de letter D [] (N ≥ 11 woorden)

_/1

ABSTRACTIE

Overeenkomst tussen bijv. banaan en sinaasappel = fruit [] trein-fiets [] horloge-liniaal

_/2

UITGESTELDE RECALL

Woorden moeten herinnerd worden zonder cue

	GEZICHT	FLUWEEL	KERK	MADLIEF	ROOD
Optioneel	[]	[]	[]	[]	[]
	Categorycue				
	Meerkeuzecue				

Punten alleen voor
recall zonder cue

_/5

ORIËNTATIE

[] Datum [] Maand [] Jaar [] Dag [] Locatie [] Plaats

_/6

CFQ

Cognitieve vragenlijst

±5- 10 min.

5-puntsschaal subcategorieën

Cognitive Failure Questionnaire (CFQ)

Involustructie: De volgende 25 vragen gaan over kleine, alledaagse vergissingen die iedereen van tijd tot tijd maakt. Sommige van die vergissingen overkomen u waarschijnlijk wat vaker dan andere. Hieronder kunt u het cijfer omcirkelen dat hoort bij uw antwoord. Hierbij is 1 voor 'zeer vaak', 2 voor 'vaak', 3 voor 'af en toe', 4 voor 'zelden' en 5 voor 'nooit'.

1. Iets lezen en vlak daarna niet meer weten wat u nu gelezen hebt, zodat u het moet overlezen	1	2	3	4	5
2. Vergeten waarom u naar een bepaald gedeelte van uw huis bent gelopen	1	2	3	4	5
3. Wegwijzers over het hoofd zien	1	2	3	4	5
4. Links en rechts verwarren bij het beschrijven van een route	1	2	3	4	5
5. Per ongeluk tegen mensen opbotsen	1	2	3	4	5
6. Niet meer weten of u het licht of het gas hebt uitgedaan, of de deur hebt afgesloten	1	2	3	4	5
7. Niet luisteren naar de naam van een persoon op het moment dat deze persoon zich aan u voorstelt	1	2	3	4	5
8. Iets er uitflappen en achteraf bedenken dat dat wel eens beledigend voor iemand zou kunnen zijn	1	2	3	4	5
9. Niet merken dat iemand iets tegen u zegt als u met iets anders bezig bent	1	2	3	4	5
10. Boos worden en daar later spijt van hebben	1	2	3	4	5
11. Belangrijke brieven dagenlang onbeantwoord laten	1	2	3	4	5
12. Vergeten welke straat u moet inslaan als u een route kiest die u goed kent, maar die u maar zelden gebruikt	1	2	3	4	5
13. In een supermarkt niet kunnen vinden wat u zoekt terwijl het er wel is	1	2	3	4	5
14. U plotseling afvragen of u een woord op de juiste manier gebruikt	1	2	3	4	5
15. Moeite hebben met het nemen van een beslissing	1	2	3	4	5
16. Afspraken vergeten	1	2	3	4	5
17. Vergeten waar u iets hebt neergelegd, zoals een boek of een krant	1	2	3	4	5
18. Per ongeluk iets weggooien dat u nodig hebt en bewaren wat u weg wilde gooien	1	2	3	4	5
19. Dagdromen terwijl u eigenlijk naar iets of iemand zou moeten luisteren	1	2	3	4	5
20. Namen van mensen vergeten	1	2	3	4	5
21. Beginnen met iets maar het niet afmaken, omdat u ongemerkt met iets anders bent begonnen	1	2	3	4	5
22. Niet op een woord kunnen komen terwijl het 'op het puntje van uw tong' ligt	1	2	3	4	5
23. In een winkel vergeten wat u kwam kopen	1	2	3	4	5
24. Dingen uit uw handen laten vallen	1	2	3	4	5
25. In een gesprek niets meer weten om over te praten	1	2	3	4	5

Extra vragen (NB: Als u bij alle voorgaande 25 vragen een 5 hebt omcirkeld, dan kunt u onderstaande vragen overslaan)

26. Is het maken van deze alledaagse vergissingen in de afgelopen 5 jaar bij u toegenomen?
 - (1) helemaal niet toegenomen
 - (2) een klein beetje toegenomen
 - (3) matig toegenomen
 - (4) nogal sterk toegenomen
 - (5) zeer sterk toegenomen
27. Hoeveel hinder hebt u van het maken van deze vergissingen in het dagelijks leven?
 - (1) helemaal geen hinder
 - (2) zeer weinig hinder
 - (3) een beetje hinder
 - (4) veel hinder
 - (5) zeer veel hinder
28. In hoeverre maakt u zich zorgen over het maken van deze vergissingen in het dagelijks leven?
 - (1) helemaal geen zorgen
 - (2) zeer weinig zorgen
 - (3) een beetje zorgen
 - (4) veel zorgen
 - (5) zeer veel zorgen
29. Kunt u aangeven in hoeverre u zich ergert aan het maken van deze alledaagse vergissingen?
 - (1) het ergert mij helemaal niet
 - (2) het ergert mij een beetje
 - (3) het ergert mij matig
 - (4) het ergert mij nogal veel
 - (5) het ergert mij zeer veel

Subschaal 'Verstrooidheid': vraag 2, 6, 16, 17, 18, 23, 24,

Subschaal 'Verstrooidheid in sociale situaties': vraag 8, 9, 10, 19

Subschaal 'Namen en Woorden': vraag 7, 20, 22

Subschaal 'Oriëntatie': vraag 3, 4, 12

IQCODE

vragenlijst partner cognitie patiënt

5- 10 min.

5-puntsschaal

Hoe is mevrouw/meneer, vergeleken met 10 jaar geleden, bij:

	1	2	3	4	5
1. Feiten herinneren over familieleden en vrienden, zoals beroepen, verjaardagen of adressen.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
2. Herinneren wat er pasgeleden is gebeurd.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
3. Gesprekken herinneren van een paar dagen geleden.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
4. Onthouden van zijn/haar adres en telefoonnummer.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
5. Onthouden welke dag en maand het is.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
6. Onthouden waar iets normaal gesproken ligt.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
7. Iets weten te vinden dat niet op z'n gewone plek ligt.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
8. Omgaan met bekende huishoudelijke apparaten.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
9. Leren omgaan met nieuwe huishoudelijke apparaten.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
10. Nieuwe dingen leren in het algemeen.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
11. Het verhaal kunnen volgen in een boek of op televisie.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
12. Beslissingen nemen over alledaagse dingen.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
13. Omgaan met geld voor de boodschappen.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
14. Geldzaken regelen, zoals het pensioen, bankzaken.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
15. Andere alledaagse rekenproblemen oplossen, zoals hoeveel eten er gekocht moet worden, weten wanneer familieleden of vrienden voor het laatst op bezoek zijn geweest	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter
16. Het gezonde verstand gebruiken om te begrijpen wat er gebeurt en de zaken op een rijtje te zetten.	veel beter	iets beter	niet veranderd	iets slechter	veel slechter

Advies/uitleg

Informatie over niet cardiale gevolgen

Support en praktische tips

Stilstaan...en
doorgaan
(Moulaert, Adelante)

Advies cardioloog

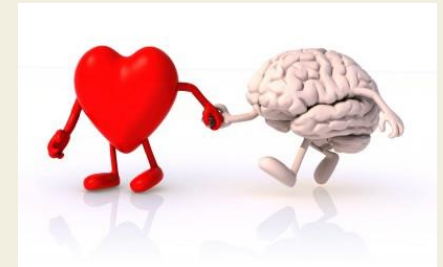
- ernstige cognitieve problemen
- lichte cognitieve problemen
- geen cognitieve problemen

Drie trajecten in RRC

- **Cardiaal traject**
Alleen problematiek omtrent hart
- **Gecombineerd traject: hart- en cognitie**
Cardiale problemen door hartstilstand en milde cognitieve problemen
- **Cognitief traject**
Ernstig cognitieve problemen
Reguliere hartrevalidatie niet mogelijk

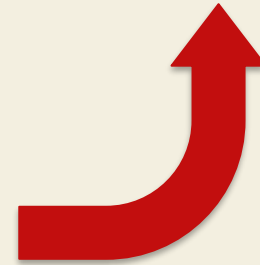
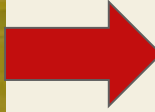

Gecombineerd traject

- trainen in kleine groepen (fitness)
- intake revalidatie arts eind hartrevalidatie
- mogelijkheid cognitief revalidatietraject

Keten (Leiden e.o.)

Route in ziekenhuis

- SEH
- IC
- Cardiologie
- ???
- Perifeer ziekenhuis
- Ontslag

Aandachtspunten

- Revalidatiearts inschakelen IC opname
- Alert op (milde) cognitieve problemen
- Overdracht naar afdeling → wijzen op cognitieve problemen
- Communicatie patiënt aanpassen
- Voorlichting richting familie
- Patiënten na reanimatie **ALTIJD** complexe hartrevalidatie

- Adequ
- Eenvo
- Screen
- Uitleg
- gevolg
- Hulpv
- op ind
- Eén ge
- Steun
- Nazor

matie

REVALIDATIE NA REANIMATIE

Werkboek

Implementatie van cognitieve revalidatie
binnen de hartrevalidatie

Meer informatie

- Werkboek Revalidatie na Reanimatie
www.rrc.nl/werkboek
Rijnlands Revalidatie Centrum, Leiden
Paulien Goossens (revalidatiearts) phg@rrc.nl
Liesbeth Boyce lww@rrc.nl
- Informatiebrochure ‘Stilstaan...en doorgaan’
Adelante, Hoensbroek

Bedankt voor jullie
aandacht

Nog vragen?